

Dosarul nr. 2ra-1384/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. I. Țonov)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

10 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Gheorghe Străisteanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției și Inspectoratului național de securitate publică cu privire la constatarea încălcării dreptului de a nu fi tras ilegal la răspundere contravențională, prezumția nevinovăției și a dreptului la un proces echitabil și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Gheorghe Străisteanu și a fost menținută hotărârea din 26 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 08 octombrie 2019 Gheorghe Străisteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției și Inspectoratul Național de Patrulare, în prezent Inspectoratul național de securitate publică cu privire la constatarea încălcării dreptului de a nu fi tras ilegal la răspundere contravențională (penală), prezumția nevinovăției, constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 08 iunie 2019 agentul constator din cadrul Inspectoratul Național de Patrulare, Andrian Gheorgheuță a fabricat în privința sa procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI și i-a aplicat vădit ilegal sancțiunile prevăzute de art. 240 din Codul contravențional.

A menționat că, la 10 iunie 2019 a depus contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție enunțat, iar la 26 septembrie 2019 Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana a emis o hotărâre, prin care a admis contestația și a anulat

actele emise ilegal de agentul constatare din cadrul Inspectoratului Național de Patrulare, Adrian Gheorgheuță, pe motiv inexistenței faptei contravenționale.

A susținut că, hotărârea judecătorească menționată a devenit irevocabilă prin necontestare.

A afirmat că, faptul fabricării, falsificării de către ofițerul de poliție, Andrian Gheorgheuță a dosarului contravențional din 08 iunie 2019 a fost constatat prin hotărârea din 26 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana. Astfel, printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă s-a stabilit că, el a fost tras la răspundere contravențională (penală) și sancționat vădit ilegal, contrar prevederilor Codului contravențional, prin falsificarea unui proces-verbal cu privire la contravenție și deciziei de sancționare.

A relevat că, în urma acțiunilor efectuate de către agentul constatare i-a fost încălcat grav dreptul fundamental prevăzut de Constituția Republicii Moldova și Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de a nu fi tras la răspundere contravențională (penală) contrar prevederilor legislației în vigoare, prezumția nevinovăției.

A comunicat că, procesul-verbal cu privire la contravenție din 08 iunie 2019 a fost întocmit, cu date eronate, false, lipsindu-l intenționat de dreptul de a fi apărat de un avocat, de a prezenta probe, cereri, plângere, declarații, i-au fost încălcate grav drepturile prevăzute de Constituția Republicii Moldova și Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, nu a avut parte de un proces echitabil în conformitate cu art. 6 § 1 din Convenție la întocmirea procesului-verbal nominalizat, fapt confirmat și prin hotărârea din 26 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

A subliniat că, a fost tras la răspundere contravențională (penală) ilegal, a fost frustrat puternic, a avut emoții negative, a suportat cheltuieli, contestând acțiunile ilegale ale agentului constatare Adrian Gheorgheuță, participând în ședințele de judecată.

A solicitat constatarea încălcării dreptului său de a nu fi tras ilegal la răspundere contravențională (penală), prezumția nevinovăției, constatarea încălcării dreptului său la un proces echitabil prevăzut de art. 6 § 1 din Convenție, încălcare comisă prin întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție nr.MAI04684010 din 08 iunie 2019 și aplicarea unei sancțiuni vădit ilegale, prin fabricarea, falsificarea dosarului contravențional (penal) din 08 iunie 2019 și încasarea din contul Inspectoratului Național de Patrulare a sumei de 5500 de lei, cu titlu de prejudiciul moral.

Prin hotărârea din 26 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de către Gheorghe Străisteanu ca fiind neîntemeiată.

La 11 martie 2021 Gheorghe Străisteanu a declarat apel împotriva Gheorghe, a depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Prin decizia din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Gheorghe Străisteanu și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a relevat că, existența hotărârii instanței de judecată din 26 septembrie 2019, prin care contestația depusă de către Gheorghe Străisteanu a fost admisă și a fost anulată decizia de sancționare înserată în procesul-verbal cu privire la contravenție, cu încetarea procesului contravențional, nu denotă și caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Astfel, instanța de apel a considerat că, prima instanță just a reținut că, dezacordul apelantului cu soluția agentului constatatator nu se încadrează în caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, iar în perioada după anularea deciziei agentului constatatator de către instanța de judecată, este neîntemeiată afirmația apelantului cu privire la încălcarea dreptului său la un proces echitabil, fiindcă instanța de judecată, anume respectând principiul prezumției nevinovăției, a ajuns la concluzia de a casa soluția agentului constatatator.

La fel, instanța de apel a remarcat că, de către agentul constatatator au fost efectuate acțiuni procesuale în cadrul unui proces contravențional, acțiuni de documentare și cercetare a unei posibile contravenții săvârșite, colaboratorii INSP având acest drept și fiind obligați să investigheze asemenea cazuri, acțiunile acestora neputând fi calificate drept acțiuni ilicite, deoarece îndeplinirea cu exactitate a atribuțiilor de serviciu este o îndatorire directă.

Instanța de apel a mai reținut că, prima instanță corect a stabilit că, argumentul apelantului privind constatarea faptului privind fabricarea, falsificarea dosarului contravențional din 08 iunie 2019 nu ține de competența unei instanțe de drept civil, de aceea nu poate fi acceptat.

Cu referire la solicitarea apelantului privind constatarea încălcării dreptului la prezumția nevinovăției, instanța de apel a apreciat drept neîntemeiată pretenția înaintată, or, conform art. 375 alin. (1) din Codul contravențional, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. În consecință, prezumția de nevinovăție este o garanție și un drept fundamental al persoanei, așadar, cerința apelantului privind constatarea încălcării dreptului la prezumția nevinovăției este neîntemeiată, or, aceasta reprezintă un drept fundamental al persoanelor, reglementat atât de legislația națională, cât și de cea internațională, iar în cazul săvârșirii unor abuzuri, organele abilitate intervin pentru contracararea acestora, la caz nefiind demonstrat că, intimații au încălcat dreptul apelantului la prezumția nevinovăției.

Instanța de apel a considerat că, prima instanță întemeiat a constatat la caz inaplicabilitatea Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, deoarece contravenția a fost constatată de către agentul constatatator al Inspectoratului național de securitate publică al Inspectoratului General al Poliției. Acest drept i-a fost atribuit agentului constatatator prin alin. (2) art. 400 din Codul contravențional.

Referitor la pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, instanța de apel a opinat că, pe cale de consecință, aceasta urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată, or, conform art. 10 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, expres prevede că, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea și în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art.6.

Drept urmare a celor relatate, instanța de apel a remarcat că, Gheorghe Străisteanu nu este îndreptățit să solicite constatarea încălcării dreptului de a nu fi tras la răspundere contravențională și a dreptului la un proces echitabil, precum și repararea prejudiciului moral în urma anulării procesului-verbal cu privire la contravenție.

Subsecvent de cele menționate, instanța de apel a constatat că, prima instanță corect a conchis asupra faptului că, acțiunea este îndreptată asupra unui pârât necorespunzător, or, Inspectoratul național de securitate publică, fiind o subdiviziune a Inspectoratului General al Poliției, nu poate fi desinestătător subiect în raportul obligațional de răspundere delictuală civilă, această obligație fiind atribuită prin lege unității centrale de administrare și control a Poliției, cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova.

La 21 iulie 2021 Gheorghe Străisteanu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt ilegale, contrare tuturor prevederilor legislației naționale și celei internaționale.

A menționat că, instanțele judecătorești, respingând acțiunea, au concluzionat că, Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și art. 2007 din Codul civil nu sunt aplicabile în speța dată.

A susținut că, această concluzie a instanțelor judecătorești este în totalmente eronată, deoarece Curtea Supremă de Justiție deja a examinat astfel de cauze similare și s-a pronunțat asupra acestei concluzii eronate.

A afirmat că, instanțele judecătorești nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și au interpretat în mod eronat legea.

A relevat că, instanțele judecătorești au ignorat intenționat toate probele, toate prevederile legislației în vigoare, inclusiv Recomandările Curții Supreme de Justiție și Recomandările Curții Europene a Drepturilor Omului în astfel de cazuri.

A notat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe nu corespund cerințelor art. 241 alin. (5) CPC.

Prin referința depusă la 07 septembrie 2021 Inspectoratul național de securitate publică a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei contestate la 11 august 2021 (f. d. 238, vol. I).

Astfel, recursul declarat la 21 iulie 2021 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Gheorghe Străisteanu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Gheorghe Străisteanu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Gheorghe Străisteanu ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Gheorghe Străisteanu consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic